NORAKSTS
Lieta Nr.A420768510
1-0293-12/16

**SPRIEDUMS**
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 5.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese L.Konošonoka,

piedaloties pieteicējas valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" pārstāvim *D.V.* un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvim *A.Š.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš", reģistrācijas numurs 40003032065, pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2010.gada 20.septembra lēmuma Nr.22.5/48579 atcelšanu (administratīvā pārkāpuma protokols Nr.BJ001919).

**Aprakstošā daļa**

[1] Pieteicējai VAS "Latvijas dzelzceļš" tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr.BJ001919 par Komisijas 1993.gada 2.jūlija Regulas (EEK) Nr.2454/93, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EEK) Nr.2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi, (turpmāk – Muitas kodeksa īstenošanas regula) 199.panta pirmās daļas pārkāpumu, par ko ir paredzēta administratīvā atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.$^{12}$ un 201.$^{13}$ pantā. Protokolā cita starpā norādīts, ka 2010.gada 26.jūnijā, veicot dzelzceļa vagona Nr.58623372 apskati, starp automašīnām un vagona grīdu konstatēta nedeklarēta prece – 16 lietotas vieglo automašīnu riepas.

Par izdarīto pārkāpumu pieteicēja ar Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldes Latgales Muitas kontroles punkta daļas vadītāja 2010.gada 5.jūlija lēmumu saukta pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.$^{13}$panta, piemērojot naudas sodu 50 latu apmērā un konfiscējot saskaņā ar 2010.gada 26.jūnija mantu un dokumentu apskates un izņemšanas protokolu aizturētās preces.

[2] Izskatījis pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, Valsts ieņēmumu dienests 2010.gada 20.septembrī pieņēma lēmumu Nr.22.5/48579 (turpmāk – Lēmums), ar kuru zemākas amatpersonas lēmums atstāts negrozīts.

Lēmumā norādīti šādi apsvērumi.

[2.1] Pieteicēja muitas iestādē iesniedza nepatiesu informāciju saturošu dokumentu – muitas deklarāciju (dzelzceļa pavadzīmi).

[2.2] Padomes 1992.gada 12.oktobra Regulas (EEK) Nr.2913/92 par Kopienas Muitas Kodeksa izveidi (turpmāk - Muitas kodekss) 4.panta 17.punkts un 62.panta 1.punkts paredz speciālu formu ziņu iesniegšanai muitas iestādei par piemērojamo muitas procedūru – muitas deklarāciju, kurai jābūt parakstītai un tajā jābūt visām ziņām, kas nepieciešamas tās muitas procedūras noteikumu īstenošanai, kurai preces deklarētas. Tādējādi ziņas muitas iestādē nevar iesniegt ar citiem dokumentiem, kā vien ar muitas deklarāciju.

[2.3] Vienkāršotas tranzīta deklarācijas – dzelzceļa pavadzīmes – izmantošana bija pieteicējas izvēle. Tā kā pieteicēja nebija tiesīga veikt labojumus dzelzceļa pavadzīmē,

pieteicējai bija jāizmanto muitas deklarācijas platforma – vienotais administratīvais dokuments Datorizētajā tranzīta kontroles sistēmā.

[2.4] Kravas nosūtītājs nav atbildīgs par nepatiesu ziņu sniegšanu muitas iestādē, jo muitas procedūru – tranzīts – pieteica un preču pavaddokumentus muitas iestādei iesniedza pieteicēja. Līdz ar to pieteicēja ir deklarētāja Muitas kodeksa 4.panta 18.punkta izpratnē un secīgi atbilstoši Muitas kodeksa īstenošanas regulas 199.panta 1.punktam ir subjekts, kas atbild par muitas iestādē sniegto ziņu patiesumu.

[2.5] Tā kā pieteicējas rīcībā bija Krievijas Federācijas muitas apskates akts, kurā norādītas konstatētās neatbilstības muitas deklarācijā, pieteicēja zināja, kādas preces atrodas kravā, tomēr neveica nekādas darbības, lai, piesakot tranzīta procedūru, muitas iestādē iesniegtu patiesu informāciju saturošu muitas deklarāciju.

[2.6] Pārkāpums nav maznozīmīgs. Sods un izņemto preču konfiskācija ir samērīga ar izdarītā pārkāpuma raksturu un būtību.

[3] VAS "Latvijas dzelzceļš" iesniedza tiesā pieteikumu par Lēmuma atcelšanu.

Pieteikumā norādīts, ka, pieņemot Lēmumu, nav ievērots Nolīguma par starptautisko dzelzceļa kravu satiksmi 12.pants, starp Valsts ieņēmumu dienestu un pieteicēju 2006.gada 28.decembrī noslēgtās vienošanās par muitas kontroles veikšanas kārtību kravu pārvadājumos pa dzelzceļu (turpmāk – 2006.gada 28.decembra vienošanās) 3.8.apakšpunkts un Muitas kodeksa 97.pants. Nepamatoti ir piemērots Muitas kodeksa īstenošanas regulas 199.pants. Proti, gadījumos, kad tiek izmantota vienkāršota tranzīta deklarācija – dzelzceļa pavadzīme, tās sastādīšanas noteikumus nosaka Nolīgums par starptautisko dzelzceļa kravu satiksmi. Atbilstoši Nolīguma par starptautisko dzelzceļa kravu satiksmi 12.pantā noteiktajam par dzelzceļa pavadzīmē norādītajām ziņām atbild kravas nosūtītājs. Muitas kodeksa īstenošanas regulas 199.pants konkrētajā gadījumā nav piemērojams, jo jāpiemēro speciālās tiesību normas – Nolīgums par starptautisko dzelzceļa kravu satiksmi. Līdz ar to nav administratīvā pārkāpuma objektīvās puses. Starp Valsts ieņēmumu dienestu un pieteicēju 2006.gada 28.decembrī noslēgtā vienošanās par muitas kontroles veikšanas kārtību kravu pārvadājumos pa dzelzceļu paredz, ka netipiskos gadījumos, kad krava tiek atgriezta, tranzīta deklarācija ir dzelzceļa pavadzīme. Ja dzelzceļa pavadzīmei ir pievienoti pavaddokumenti, tie ir jāņem vērā. Muitas iestādes amatpersonām ir pienākums pārbaudīt kravas pavaddokumentus. Tādējādi pieteicēja deklarēja visu faktisko kravu.

[4] Iestāde paskaidrojumā tiesai atsaucas uz Lēmumā norādītajiem apsvērumiem.

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis paskaidroja, ka krava tika atgriezta atpakaļ no Krievijas uz Latviju, tādēļ bija nepieciešams piemērot muitas procedūru – tranzīts viena muitas posteņa ietvaros. Muitas apskates akts ir daļa no pārvadājuma līguma. Šie dokumenti tika iesniegti muitā. VAS „Latvijas dzelzceļš" ir tiesības izvēlēties, kādā veidā noformēt tranzīta deklarāciju – ar vienoto administratīvo dokumentu vai ar dzelzceļa pavadzīmi. Muitas kodeksa 97.pants noteic, ka līdzatbildīgs šādā gadījumā ir arī pārvadātājs. Muita bija saņēmusi ziņas par to, ka vagonā atrodas riepas, līdz ar to nav pamatots secinājums, ka pieteicēja ir sniegusi nepatiesu informāciju. Šajā gadījumā bija jāpiemēro speciālais regulējums, kā to paredz 2006.gada 28.decembra vienošanās.

[6] Iestādes pārstāvis paskaidroja, ka 2006.gada 28.decembra vienošanās paredzētā iespēja izmantot tranzīta procedūras vienkāršojumu nav obligāta. Lai izpildītu Muitas kodeksa 199.panta prasības, vajadzēja iesniegt vienoto administratīvo dokumentu. Šķēršļi šāda dokumenta iesniegšanai nepastāvēja. Pieteicēja zināja par nedeklarētas kravas esamību. Muitas kodeksa 42.pantā ir paredzēta iespēja pirms procedūras veikšanas lūgt muitas dienestu veikt kravas pārbaudi, pēc tam iesniedzot attiecīgu precizējumu. Papildsods – preču konfiskācija – piemērots pamatoti, jo kravas izcelsme nav zināma.

**Motīvu daļa**

[7] Tiesa, uzklausījusi procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to savstarpējā kopsakarā, atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[8] Lietā izšķirams jautājums par to, vai pieteicēja pamatoti saukta pie administratīvās atbildības saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.[13] pantu.

[9] Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.[13]pants (*tiesību normas spriedumā izteiktas redakcijā, kāda bija spēkā administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas brīdī*) noteic, ka par jebkāda veida nepatiesu informāciju saturošu dokumentu iesniegšanu muitas iestādei uzliek naudas sodu juridiskajām personām līdz 6000 latiem, konfiscējot attiecīgās preces vai bez konfiskācijas.

Administratīvās atbildības pamats ir administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas jākonstatē personas nodarījumā. Proti, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības, jākonstatē Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredzēto objektīvo un subjektīvo pazīmju kopums – administratīvā pārkāpuma objekts, objektīvā puse, subjekts un subjektīvā puse (*sk. Senāta 2006.gada 22.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-571/2006 8.punktu*).

Kodeksa 201.[13]pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvu veido: administratīvā pārkāpuma objekts – iekšējā tirgus aizsardzība, legālas tirdzniecības veicināšana; administratīvā pārkāpuma objektīvā puse – jebkāda veida nepatiesu informāciju saturošu dokumentu iesniegšana muitas iestādei; subjektīvā puse – ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīts pārkāpums; subjekts – fiziska vai juridiska persona, kas iesniedz dokumentus muitas iestādē.

Turklāt kodeksa 201.[13]pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāva pazīmes aplūkojamas kopsakarā ar muitas jomu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem.

[10] Konkrētajā gadījumā pieteicēja saukta pie administratīvās atbildības tālab, ka muitas iestādē iesniedza dzelzceļa pavadzīmi Nr.782343 (*lietas 49.lapa*), kurā kā kravas saturs bija norādīti lietoti transportlīdzekļi atbilstoši rēķinam Nr.201 (*lietas 50.lapa*). Savukārt, veicot kravas fizisko kontroli, konstatēts, ka vagonā atrodas nedeklarētas vieglo automašīnu riepas (*sk. Muitas apskates aktu Nr.221, lietas 47.-48.lapa*). Valsts ieņēmumu dienests uzskata, ka tādējādi ir iesniegti nepatiesu informāciju saturoši dokumenti. Savukārt pieteicēja uzskata, ka ir rīkojusies atbilstoši vienošanās starp pieteicēju un Valsts ieņēmumu dienestu nosacījumiem, tādēļ nav konstatējama pārkāpuma objektīvā puse.

Līdz ar to tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā ir konstatējams kodeksa 201.[13]pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvs.

[11] Muitas kodeksa 59.panta 1.punkts noteic, ka visām precēm, kuras nodod kādā muitas procedūrā, ir jābūt deklarētām šai muitas procedūrai.

Muitas kodeksa 4.panta 17.punkts noteic, ka muitas deklarācija nozīmē darbību, ar kuru persona noteiktajā veidā un kārtībā paziņo par savu vēlmi precēm piemērot noteiktu muitas procedūru. Savukārt deklarētājs atbilstoši Muitas kodeksa 4.panta 18.punktam nozīmē personu, kas aizpilda muitas deklarāciju savā vārdā, vai personu, kuras vārdā tiek aizpildīta muitas deklarācija.

Konkrētajā gadījumā VAS „Latvijas dzelzceļš" atbilstoši 2006.gada 28.decembra vienošanās (*lietas 57.-67.lapa*) 3.8.punktam muitas iestādē iesniedza dzelzceļa pavadzīmi Nr.782343, nododot attiecīgo kravu muitas procedūrā tranzīts. Secīgi VAS „Latvijas dzelzceļš" ir uzskatāma par deklarētāju un tādējādi arī par subjektu, kas atbild par muitas iestādē sniegto ziņu patiesumu.

[12] Kā minēts iepriekš, VAS „Latvijas dzelzceļš" kā muitas deklarāciju tranzīta procedūras pieteikšanai izmantoja dzelzceļa pavadzīmi.

Muitas kodeksa 97.panta 2.punkta b) apakšpunkts noteic, ja ir garantēts, ka Kopienas pasākumi, kas attiecas uz precēm, tiek īstenoti, katrai dalībvalstij ir tiesības dažos gadījumos noteikt vienkāršotas procedūras precēm, kuras nav paredzēts pārvietot citas dalībvalsts teritorijā.

Saskaņā ar 2006.gada 28.decembra vienošanās 2.1.punktu pa dzelzceļu pārvadājamo un muitas kontrolei pakļauto Latvijas Republikā ievedamo kravu muitas kontrole un noformēšana tiek īstenota, kā vienkāršoto tranzīta deklarāciju izmantojot dzelzceļa pavadzīmi.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka dzelzceļa pavadzīme ir uzskatāma par muitas deklarāciju konkrētas muitas procedūras pieteikšanai.

[13] Muitas kodeksa īstenošanas regulas 199.pants noteic, ka, neskarot iespēju piemērot soda mērus, tiklīdz muitas iestādei ir iesniegta deklarētāja vai tā pārstāvja parakstīta deklarācija, tas saskaņā ar spēkā esošiem noteikumiem uzņemas atbildību par deklarācijā sniegto ziņu pareizību, pievienoto dokumentu autentiskumu un visu saistību pildīšanu attiecībā uz konkrētās procedūras piemērošanu konkrētām precēm.

No minētās normas secināms, ka VAS „Latvijas dzelzceļš" kā deklarētājs tostarp ir atbildīga:

1) par deklarācijā sniegto ziņu pareizību;
2) pievienoto dokumentu autentiskumu.

[14] Konkrētajā gadījumā muitas deklarācija ir dzelzceļa pavadzīme. Līdz ar to VAS „Latvijas dzelzceļš" ir atbildīga par tajā sniegto ziņu pareizību. Lietā nav strīda par to, ka dzelzceļa pavadzīmē nebija uzrādītas visas attiecīgajā vagonā esošās preces, proti, nebija uzrādītas lietotas transportlīdzekļu riepas (16 gab.).

Tādējādi tiesa secina, ka deklarācijā sniegtās ziņas nav pareizas (tās ir nepatiesas).

[15] Pieteicēja uzskata, ka tai atbilstoši 2006.gada 28.decembra vienošanās nosacījumiem nebija pienākuma iesniegt cita veida deklarāciju kā vien dzelzceļa pavadzīmi un ka pieteicēja bija informējusi muitas iestādes par visām precēm, iesniedzot Krievijas Federācijas muitas apskates aktu. Pieteicēja arī uzskata, ka tā nav tiesīga veikt jebkādus labojumus dzelzceļa pavadzīmē.

Tiesa piekrīt pieteicējas argumentiem tiktāl, ka pieteicēja nav tiesīga veikt labojumus dzelzceļa pavadzīmē kā pārvadājuma dokumentā.

Nolīguma par starptautisko dzelzceļa kravu satiksmi 12.panta 1.paragrāfs noteic, ka nosūtītājs atbild par ziņu un paziņojumu pareizību, ko tas norādījis pavadzīmē, kā arī atbild par visām sekām, kas radušās nepareizas, neprecīzas vai nepilnīgas šo ziņu vai paziņojumu norādīšanas dēļ, kā arī tādēļ, ka šīs ziņas vai paziņojumi ierakstīti nepareizā pavadzīmes ailē. Savukārt atbilstoši šā panta 2.paragrāfam dzelzceļam ir tiesības pārbaudīt ziņu un paziņojumu pareizību, ko nosūtītājs ierakstījis pavadzīmē.

Kā minēts iepriekš, no Muitas kodeksa īstenošanas regulas 199.panta izriet principāla atbildība par pievienoto dokumentu autentiskumu. Tātad principāls atbild par dzelzceļa pavadzīmes kā muitas deklarācijai pievienojamā dokumenta autentiskumu (atbilstoši Muitas kodeksa īstenošanas regulas 219.panta 1.punktam tranzīta deklarācijai ir pievienojams pārvadājuma dokuments). Pārvadājuma dokumentā jeb dzelzceļa pavadzīmē norādīto ziņu pareizību ir tiesīgs pārbaudīt pārvadātājs un secīgi arī prasīt nosūtītājam sastādīt jaunu pavadzīmi vai veikt kļūdas labojumus.

Tomēr konkrētajā gadījumā dzelzceļa pavadzīme ir ne tikai pārvadājuma dokuments, bet reizē pilda arī muitas deklarācijas funkciju. Savukārt attiecībā uz muitas deklarāciju tieši principālam ir pienākums tajā norādīt pilnīgas un patiesas ziņas.

Tiesa arī neuzskata, ka 2006.gada 28.decembra vienošanās aizliegtu pieteicējai noformēt tranzīta muitas deklarāciju, kā to paredz pieteicējas un Valsts ieņēmumu dienesta 2004.gada 26.aprīlī noslēgtā vienošanās par muitas procedūras – tranzīts noformēšanas kārtību kravu pārvadājumos pa dzelzceļu (*lietas 80.-96.lapa*). Tiesai nav pamata uzskatīt, ka vispārīgie nosacījumi, kas iekļauti 2006.gada 28.decembra vienošanās 3.8.punktā, ir piemērojami arī tajos gadījumos, kad pārvadātajā kravā atrodas pavaddokumentos nedeklarētas preces. Faktiski vienīgā iespēja, lai novērstu nepatiesu ziņu esamību muitas deklarācijā (dzelzceļa pavadzīmē), bija vienotā administratīvā dokumenta (muitas tranzīta deklarācijas pamatformas) noformēšana. Turklāt pieteicēja zināja, kādas preces atrodas kravā, jo tās rīcībā bija Krievijas Federācijas muitas apskates akts, kurā norādītas konstatētās neatbilstības.

Tāpat tiesa neuzskata, ka, pievienojot dzelzceļa pavadzīmei muitas apskates aktu, pieteicēja ir izpildījusi principāla pienākumu muitas iestādē iesniegt patiesas ziņas saturošu muitas deklarāciju. Kā pamatoti norādīts pārsūdzētajā Lēmumā, Muitas kodeksa 4.panta 17.punkts un 62.panta 1.punkts paredz speciālu formu ziņu iesniegšanai muitas iestādei par piemērojamo muitas procedūru – muitas deklarāciju, kurai jābūt parakstītai un kurā jābūt visām ziņām, kas nepieciešamas tās muitas procedūras noteikumu īstenošanai, kurai preces deklarētas. Tātad, ja pieteicēja kā principāls atbilstoši tiesību normu prasībām nav tiesīga veikt labojumus dzelzceļa pavadzīmē, lai norādītu faktiskajai situācijai atbilstošas ziņas, tad šis stāvoklis ir jāizlabo, iesniedzot vienoto administratīvo dokumentu. Krievijas Federācijas muitas apskates akts šādā gadījumā var kalpot tikai kā pamatojums attiecīgu labojumu veikšanai muitas deklarācijā.

[16] Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, tiesa atzīst, ka pieteicējas darbībās ir konstatējams kodeksa 201.$^{13}$pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvs. Līdz ar to iestāde pamatoti VAS „Latvijas dzelzceļš" saukusi pie administratīvās atbildības pēc minētā kodeksa panta.

[17] Saskaņā ar Latvijas Administratīvo 32. panta pirmo un otro daļu sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem. Uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.$^{13}$panta sankcija paredz uzlikt naudas sodu juridiskajām personām līdz 6000 latiem, konfiscējot attiecīgās preces vai bez konfiskācijas.

Ar pārsūdzēto Lēmumu pieteicējai piemērots naudas sods 50 latu apmērā un konfiscētas nedeklarētās preces. Iestāde nav konstatējusi atbildību mīkstinošus vai pastiprinošus apstākļus. Iestāde, nosakot sodu, ņēmusi vērā pārkāpuma raksturu un sabiedrisko bīstamību, vainas pakāpi un to, ka pārkāpējs agrāk nav administratīvi sodīts par līdzīgu pārkāpumu. Tāpat iestāde atzinusi, ka pārkāpums nav maznozīmīgs.

Izvērtējot iestādes apsvērumus par piemērotā soda apmēru, tiesa tos atzīst par pamatotiem. Tiesa ņem vērā to, ka pieteicēja pārkāpumu noliedz. Turklāt pieteicējai piemērotais naudas sods ir noteikts tuvu sankcijas minimālajai robežai. Savukārt attiecībā uz papildsoda piemērošanu – nedeklarēto preču konfiskāciju – tiesa atzīst, ka šāds papildsods piemērots pamatoti, ņemot vērā, ka nav zināma nedeklarēto preču izcelsme un piederība.

[18] Šādos apstākļos tiesa atzīst, ka pārsūdzētais Lēmums ir tiesisks un pamatots.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā rajona tiesa

**nosprieda:**

**Noraidīt** valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" pieteikumu.

**Atstāt negrozītu** Valsts ieņēmumu dienesta 2010.gada 20.septembra lēmumu Nr.22.5/48579.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* L.Konošonoka

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnese_____L.Konošonoka
Rīgā, 2012.gada 5.jūnijā